

## NOVOUSTANOVENÉ ROZHODOVANIE O PRIJATÍ OBŽALOBY A ÚSTAVNÁ SŤAŽNOSŤ

Ani pri rozhodovaní spojenom s prijatím obžaloby súdom podľa Trestného poriadku v znení účinnom od 15. marca 2024 [§ 241 ods. 1 písm. l), § 244 ods. 1 písm. k)] nemožno očakávať vstup ústavného súdu do prebiehajúceho konania, ktorý by nahrádzal orgány tohto konania s právomocou predchádzajúcou právomoci ústavného súdu, preto ústavný súd odmietne proti takému rozhodnutiu podanú ústavnú sťažnosť z dôvodu jej neprípustnosti podľa § 56 ods. 2 písm. d), § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

*(Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 452/2024 z 24. septembra 2024)*

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a sudcov Ladislava Duditša a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa E. S., zastúpeného advokátom Mgr. Petrom Miklóssym, Hlavná 1221, Vrábľa, proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre č. k. 2Tos/51/2024-624 z 19. júna 2024 takto

**r o z h o d o l :**

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

**O d ô v o d n e n i e :****I.****Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci**

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 29. augusta 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení so základným právom na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v spojení s právom na obhajobu podľa čl. 6 ods. 3 písm. c) dohovoru uznesením krajského súdu č. k. 2Tos/51/2024-624 z 19. júna 2024.

2. Z obsahu sťažovateľom podanej ústavnej sťažnosti vyplýva, že mu bolo uznesením vyšetrovateľky Okresného riaditeľstva Policajného zboru Nitra, odboru kriminálnej polície (ďalej len „policajtká/policajt“) ČVS: ORP-1236/X-VYS-NR-2023 z 29. októbra 2023 podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku vznesené obvinenie pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1 Trestného zákona. Uznesením prokurátorky Okresnej prokuratúry Nitra (ďalej len „prokurátorka“) č. k. 2 Pv 536/23/4403-16 z 21. novembra 2023 bola sťažnosť obvineného (sťažovateľa) podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietnutá. Generálny prokurátor Slovenskej republiky uznesením č. k. IV/1Pz 101/24/1000-10 z 22. marca 2024 podľa § 363 ods. 1, § 364 ods. 2 a 3, § 366 ods. 1 a 2 a § 367 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku vyslovil porušenie zákona v neprospech sťažovateľa ako obvineného v § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku v konaní, ktoré mu predchádzalo, a v ďalších referenčných ustanoveniach Trestného poriadku uznesením policajtky ČVS: ORP-1236/X-VYS-NR-2023

z 29. októbra 2023 a uznesením prokurátorky č. k. 2 Pv 536/23/4403-16 z 21. novembra 2023, ktoré zrušil a prokurátorke prikázal, aby o veci znova konala a rozhodla. V ďalšom priebehu konania prokurátorka uznesením č. k. 2 Pv 536/23/4403-64 z 2. apríla 2024 opätovne rozhodla podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku o zamietnutí sťažovateľom podanej sťažnosti proti uzneseniu policajtky ČVS: ORP-1236/X-VYS-NR-2023 z 29. októbra 2023. Generálny prokurátor písomným upovedomením č. k. IV/1Pz 167/24/1000-6 z 3. mája 2024 sťažovateľovmu návrhu na postup podľa § 365 ods. 1 Trestného poriadku proti uzneseniu policajtky ČVS: ORP-1236/X-VYS-NR-2023 z 29. októbra 2023 v spojení s uznesením prokurátorky č. k. 2 Pv 536/23/4403-64 z 2. apríla 2024 nevyhovel.

3. Uznesením policajta ČVS: ORP-1236/1-VYS-NR-2023 z 11. decembra 2023 bolo podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku začaté trestné stíhanie vo veci a súčasne podľa § 206 ods. 4 Trestného poriadku vznesené obvinenie sťažovateľovi pre zločin obmedzovania osobnej slobody podľa § 183 ods. 1 a 2 písm. a), b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. d) a § 140 písm. c) Trestného zákona. Policajt uznesením ČVS: ORP-1236/1-VYS-NR-2023 z 12. decembra 2023 postupom podľa § 174 ods. 1 Trestného poriadku (*per analogiam*) s poukazom na § 180 Trestného poriadku opravil znenie skutkovej vety tak, že ju doplnil o presné určenie miesta, kde malo dôjsť k spáchaniu predmetného zločinu. Následne prokurátor Krajskej prokuratúry v Nitre uznesením č. k. 1Kpt 56/24/4400-2 zo 16. februára 2024 podľa § 194 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku zrušil uznesenie policajta ČVS: ORP-1236/1-VYS-NR-2023 z 11. decembra 2023, ktorému zároveň uložil, aby znovu konal a rozhodol. Policajt uznesením ČVS: ORP-1236/1-VYS-NR-2023 zo 14. marca 2024 podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku začal trestné stíhanie vo veci a súčasne podľa § 206 ods. 4 Trestného poriadku vzniesol sťažovateľovi obvinenie pre zločin obmedzovania osobnej slobody podľa § 183 ods. 1 a 2 písm. a), b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. d) a § 140 písm. c) Trestného zákona. Uznesením prokurátorky č. k. 2 Pv 536/23/4403-70 z 11. apríla 2024 bola podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietnutá sťažovateľom podaná sťažnosť proti uzneseniu policajta ČVS: ORP-1236/1-VYS-NR-2023 zo 14. marca 2024 ako nedôvodná, pričom toto uznesenie generálny prokurátor uznesením č. k. IV/1 Pz 207/24/1000-5 z 24. mája 2024 podľa § 363 ods. 1, § 364 ods. 1 písm. a), ods. 3, § 366 ods. 1 a 2 a § 367 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku zrušil z dôvodu porušenia zákona v neprospech sťažovateľa v § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku v konaní, ktoré mu predchádzalo, vrátane porušenia Trestného poriadku v ďalších referenčných ustanoveniach a prokurátorke prikázal, aby znovu konala a rozhodla. Napokon vo veci opätovne rozhodol prokurátor krajskej prokuratúry uznesením č. k. 1Kpt 261/24/4400-2 z 27. mája 2024 tak, že sťažovateľom podanú sťažnosť proti uzneseniu policajta ČVS: ORP-1236/1-VYS-NR-2023 zo 14. marca 2024 podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol ako nedôvodnú.

4. Prípravné konanie vo veci bolo ukončené podaním obžaloby prokurátorky č. k. 2 Pv 536/23/4403-99 z 30. mája 2024 na sťažovateľa pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1 Trestného zákona a zločin obmedzovania osobnej slobody podľa § 183 ods. 1 a 2 písm. a) a b) Trestného zákona s použitím § 138 písm. d), § 140 písm. c) Trestného zákona. Okresný súd Nitra uznesením sp. zn. 4 T/39/2024 zo 7. júna 2024 rozhodol podľa § 241 ods. 1 písm. j) Trestného poriadku o prijatí obžaloby prokurátorky č. k. 2 Pv 536/23/4403-99 z 30. mája 2024. Krajský súd uznesením č. k. 2Tos/51/2024-624 z 19. júna 2024 podľa § 194 ods. 1

písm. a) Trestného poriadku zrušil uznesenie okresného súdu sp. zn. 4 T/39/2024 zo 7. júna 2024 a sám podľa § 241 ods. 1 písm. l) Trestného poriadku rozhodol o prijatí obžaloby prokurátorky č. k. 2 Pv 536/23/4403-99 z 30. mája 2024.

## II.

### Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti podanej prostredníctvom ustanoveného obhajcu opätovne podrobne rekapituluje všetky ním zistené vady prípravného konania, pričom argumentačne nenapáda spôsob vysporiadania sa s nimi v napadnutom uznesení krajského súdu. Sťažovateľ ústavnému súdu predkladá len ním konštatovaný záver o nezákonnom priebehu prípravného konania, pre ktorého vady nemalo dôjsť k prijatiu obžaloby, ale k vráteniu veci do prípravného konania. V tejto súvislosti poukazuje na to, že (i) nebolo rozhodnuté o ním podanej sťažnosti ako o riadnom opravnom prostriedku, ktorú podal proti opravnému uzneseniu policajta ČVS: ORP-1236/1-VYS-NR-2023 z 12. decembra 2023, ktorý postupom podľa § 174 ods. 1 Trestného poriadku (*per analogiam*) s poukazom na § 180 Trestného poriadku opravil znenie skutkovej vety tak, že ju doplnil o presné určenie miesta, kde malo dôjsť k spáchaniu zločinu podľa § 183 ods. 1 a 2 písm. a), b) Trestného poriadku, čo nie je riadny zákonný postup, keďže opravným uznesením nie je možné dopĺňať podstatné náležitosti znenia výrokovej vety, a teda (ii) nerozhodnutím o všetkých obvineným uplatnených opravných prostriedkoch v prípravnom konaní spôsobuje taký stav nezákonnosti, ktorý neumožňuje samotné podanie obžaloby, nie jej prijatie na ďalšie konanie. V ďalšom poukázal na to, že vyšetrovanie nebolo skončené zákonným spôsobom, pretože (iii) pri preštudovaní vyšetrovacieho spisu 29. mája 2024 bol jemu ako obvinenému a jeho obhajcovi predložený neúplný, nekompletný vyšetrovací spis, ktorý neobsahoval návrh obhajoby na doplnenie dokazovania z 27. mája 2024, návrh obhajoby na zrušenie právoplatného rozhodnutia v prípravnom konaní z 25. mája 2024 a spôsob rozhodnutia o ňom zo strany generálneho prokurátora, taktiež sa v spise nenachádzalo ani uznesenie prokurátora krajskej prokuratúry č. k. 1Kpt 261/24/4400-2 z 27. mája 2024, v dôsledku čoho vyšetrovací spis nebol úplný a na jeho podklade nebolo možné realizovať zákonné preštudovanie vyšetrovacieho spisu, v dôsledku čoho tak nebolo možné zákonným spôsobom ukončiť prípravné konanie. Navyše, sťažovateľ nemohol argumentačne reagovať na obsah napr. uznesenia prokurátora krajskej prokuratúry č. k. 1Kpt 261/24/4400-2 z 27. mája 2024, nemohol k nemu v rámci preštudovania vyšetrovacieho spisu zaujať obhajobnú stratégiu, čo eliminovalo jeho právo na obhajobu v jeho materiálnom význame. Pri preštudovaní vyšetrovacieho spisu (iv) sťažovateľ taktiež nedisponoval vedomosťou, akým spôsobom sa policajt vysporiadal s jeho návrhom na doplnenie vyšetrovania, ktorý bol ustanovenému obhajcovi doručený až 4. júna 2024, teda po podaní obžaloby, pričom odpoveď policajta bola/musela byť antedatovaná, keďže bol na písomnej odpovedi uvedený dátum 28. mája 2024, čo je jeden deň pred samotným určením termínu preštudovania vyšetrovacieho spisu, ktoré sa uskutočnilo 29. mája 2024. K podaniu obžaloby (v) 30. mája 2024 došlo aj napriek tomu, že pri preštudovaní vyšetrovacieho spisu sťažovateľ uplatnil práva vyplývajúce z § 210 ods. 1 a 2 Trestného poriadku a žiadal o preskúmanie postupu policajta a dozorového prokurátora. Vo vzťahu k návrhu na preskúmanie postupu policajta dostal písomnú odpoveď

4. júna 2024, teda po podaní obžaloby, a vo vzťahu k preskúmaniu postupu dozorového prokurátora odpoveď dosiaľ nedostal.

6. Sťažovateľ považuje za podstatnú vadu prípravného konania ďalej to, že je nezákonne trestne stíhaný, keďže samotné obvinenia, ako aj podaná obžaloba sú postavené na nezákonnej a nedostatočnej formulácii skutku/resp. skutkov, ktoré sú mu kladené za vinu. V tomto smere (i) sťažovateľ považuje oba skutky – skutok právne kvalifikovaný ako zločin lúpeže a skutok právne kvalifikovaný ako zločin obmedzovania osobnej slobody za jeden skutok, nie dva skutky, pretože poškodený opisuje len jednu udalosť vo vonkajšom svete, pričom sa skutku právne kvalifikovaného ako zločin obmedzovania osobnej slobody sťažovateľ ani nemohol dopustiť, pretože uzamknúť niekoho v jeho vlastnom byte, a tým ho obmedziť na osobnej slobode nie je možné. Zároveň jednočinný súbeh stíhaných zločinov nie je možný. Navyše popis skutkovej vety oboch stíhaných zločinov je neúplný, vágny, nedostatočný, nepostihuje všetky okolnosti poškodeným udávanej (navyše len jednej) udalosti vo vonkajšom materiálnom svete. Podstatnou nezákonnosťou v prípravnom konaní (ii) bol aj postup prokurátorky, ktorá vo svojom uznesení č. k. 2 Pv 536/23/4403-64 z 2. apríla 2024 upravila znenie skutkovej vety oproti jeho formulácii v uznesení policajta ČVS: ORP1236/X-VYS-NR-2023 z 29. októbra 2023, proti čomu sa sťažovateľ už nemohol brániť, a taký postup je v príkrom rozpore nielen s právami obvineného v trestnom konaní a je v jeho neprospech. Odstraňovať zákonné nedostatky uznesenia o vznesení obvinenia, ktoré sa vyžadujú podľa § 206 ods. 3 Trestného poriadku, je možné len postupom prokurátora v konaní o riadnom opravnom prostriedku, ktorým takéto nezákonné rozhodnutie policajta zruší. Ďalšou nezákonnosťou (iii), na ktorú sťažovateľ poukázal, je nezákonný postup zasahujúcich príslušníkov Policajného zboru pri výkone obhliadky miesta činu na... v byte patriacom M. M., v rámci ktorej bol zadržaný sťažovateľ a boli zaistené aj mobilné telefóny, ktoré boli následne podrobené znaleckému skúmaniu, ktorá nebola vykonaná zákonným spôsobom. Príslušníci Policajného zboru mali postupovať tak, že po otvorení bytu mali zadržať sťažovateľa, potom byt prehľadať a následne zaistiť mobilné telefóny, ktoré boli v ďalšom postupe podrobené znaleckému skúmaniu. Zákonnosť predmetného postupu príslušníkov Policajného zboru nie je možné odvodiť ani od § 154 ods. 1 Trestného poriadku, ani od § 29 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov, keďže byt na... v... nebol miestom činu (čo je potvrdené znením skutkových viet stíhaných skutkov) a v danom prípade mal byť aplikovaný postup podľa § 100 Trestného poriadku, k čomu však nedošlo, pričom z obsahu samotnej zápisnice o vykonaní úkonu nie je možné overiť poskytnutie súhlasu svedkyne M. M. s takýmto úkonom, teda súhlasom so vstupom do obydľia. Osobitným procesným nedostatkom (iv) v postupe orgánov činných v trestnom konaní a súdu je neprerušenie trestného stíhania sťažovateľa podľa § 228 ods. 2 písm. e) Trestného poriadku z dôvodu uznesenia ústavného súdu č. k. PL. ÚS 3/2024-112 z 28. februára 2024 zverejneného v Zbierke zákonov Slovenskej republiky 11. marca 2024, ktorým došlo k pozastaveniu účinnosti zákona č. 40/2024 Z. z., ktorým sa zmenil Trestný zákon vrátane zmeny a doplnenia ďalších zákonov.

7. Poslednou skupinou sťažovateľom predložených námietok týkajúcich sa prípravného konania je jeho názorová línia, podľa ktorej vznesené obvinenia a podaná obžaloba sú obsahovo vágne, neurčité, nedostatočne odôvodnené a aprobujú viaceré právne a skutkové

nedostatky vykonaného dokazovania. K porušeniu sťažovateľom označených práv malo dôjsť aj zamietnutím jeho návrhov na doplnenie dokazovania, ktoré orgány činné v trestnom konaní odmietli vykonať.

8. V petite podanej ústavnej sťažnosti sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom rozhodol o vyslovení porušenia základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení so základným právom na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie a obhajobu podľa čl. 6 ods. 1 a 3 písm. c) dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu, ktoré navrhol zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie. Zároveň požiadal o náhradu trov konania.

### **III.**

#### **Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti**

9. Podstata ústavnej sťažnosti sťažovateľa spočíva v nesúhlase s postupom krajského súdu, ktorý svojím uznesením č. k. 2Tos/51/2024-624 z 19. júna 2024 podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku zrušil uznesenie okresného súdu sp. zn. 4 T/39/2024 zo 7. júna 2024 a sám podľa § 241 ods. 1 písm. l) Trestného poriadku rozhodol o prijatí obžaloby prokurátorky č. k. 2 Pv 536/23/4403-99 z 30. mája 2024, a to aj napriek sťažovateľom predloženému celému zoznamu pochybení v prípravnom konaní, v ktorých dôsledku malo dôjsť k odmietnutiu obžaloby podanej na sťažovateľa, nie jej prijatiu na ďalšie konanie. Pokiaľ krajský súd napadnutým uznesením rozhodol o prijatí obžaloby podanej na sťažovateľa, porušil ním označené základné práva a slobody.

10. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

11. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

12. Ústavný súd v súlade s § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť, pričom posudzoval, či jej prijatiu na ďalšie konanie nebránia dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc, b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37, c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom, d) ktorý je neprípustný, e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou, f) ktorý je podaný oneskorene, g) podľa § 42 ods. 2 písm. f), g), q), r), t) alebo písm. v), ktorý je zjavne neopodstatnený.

#### **III.1. K náležitostiam ústavnej sťažnosti:**

13. Podľa § 42 ods. 1 zákona o ústavnom súde podanie, ktorým sa začína konanie pred ústavným súdom, je návrhom na začatie konania.

14. Podľa § 42 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde návrhom na začatie konania je sťažnosť fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ústavy.

15. Podľa § 43 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 39 musí obsahovať aj dátum narodenia navrhovateľa, ak ide o fyzickú osobu, bydlisko alebo sídlo navrhovateľa, označenie subjektu, proti ktorému návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy.

16. Podľa § 45 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania, ak § 89 neustanovuje inak.

17. Podľa § 123 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavná sťažnosť musí okrem všeobecných náležitostí návrhu na začatie konania podľa § 43 obsahovať a) označenie toho, kto podľa sťažovateľa porušil jeho základné práva a slobody, b) označenie právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým podľa sťažovateľa boli porušené jeho základné práva a slobody, c) označenie základných práv a slobôd, ktorých porušenie sťažovateľ tvrdí, d) konkrétne skutkové a právne dôvody, pre ktoré malo podľa sťažovateľa dôjsť k porušeniu jeho základných práv a slobôd.

### **III.2. K právomoci ústavného súdu:**

18. Podľa § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie. Podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde je ústavná sťažnosť neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

19. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

20. Ústavný súd poukazuje na to, že jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity. Zmysel a účel princípu subsidiarity, ktorý je vyvoditeľný z čl. 127 ods. 1 ústavy, spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a podľa svojej povahy ani nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Koncepcia konania o ústavnej sťažnosti je založená na tom, že predstavuje subsidiárny procesný prostriedok na ochranu ústavou zaručených základných práv a slobôd. Ústavný súd nie je súčasťou sústavy všeobecných súdov či iných orgánov verejnej moci, a preto nemôže nahrádzať ich činnosť. Jeho úlohou je v súlade s čl. 124 a nasl. ústavy ochrana ústavnosti, a nie tzv. bežnej zákonnosti, resp. protiprávnosti. Z tohto pohľadu je nevyhnutnou podmienkou konania, ktorá musí byť pred podaním ústavnej sťažnosti splnená, vyčerpanie všetkých procesných prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho práv poskytuje.

21. Právomoc ústavného súdu je vybudovaná na zásade prieskumu vecí právoplatne skončených, ktorých eventuálnu protiústavnosť už nemožno zhojiť inými procesnými prostriedkami, resp. už nie je možná náprava iným spôsobom. Teda právomoc ústavného súdu

rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy predstavuje *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

22. Ústavná sťažnosť nemá byť podávaná z dôvodu „procesnej opatrnosti či nedotknuteľnosti“ fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ale až vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže reálne domôcť ochrany svojich práv u ostatných orgánov verejnej moci. Postavenie ústavného súdu tak možno obrazne prirovnať k „záchrannej brzde“, ktorú je možné použiť až vtedy, ak zlyhajú všetky obvyklé a predvídané prostriedky na zabránenie vzniku hrozacej ujmy, teda zabránenie porušenia ústavných práv. Konanie o ústavnej sťažnosti však nie je a ani nemôže byť pomyselnou „skratkou“, ktorou by bolo možné obchádzať konanie už vedené, resp. ktoré môže byť vedené na návrh sťažovateľa pred inými orgánmi verejnej moci.

23. Subsidiarita ústavnej sťažnosti má pritom dimenziu formálnu i materiálnu. Formálna dimenzia znamená, že sťažovateľ pred podaním ústavnej sťažnosti musí „formálne“ podať všetky prostriedky na ochranu práv, ktorými disponuje, a materiálnou subsidiaritou je myslené to, že tieto prostriedky odôvodní spôsobom, ktorý všeobecnému súdu umožní ústavnoprávny prieskum. Pokiaľ právny predpis ustanoví, že v určitej procesnej situácii je príslušný na rozhodovanie o právach a slobodách jednotlivca konkrétny orgán verejnej moci, bolo by zásahom do jeho právomoci a porušením princípu delby moci (čl. 2 ods. 2 ústavy), pokiaľ by iný orgán o týchto právach rozhodoval bez toho, aby bola daná možnosť príslušnému orgánu na realizáciu jeho právomoci. Obidve tieto hľadiská preto treba reflektovať pri interpretácii a aplikácii jednotlivých inštitútov zákona o ústavnom súde, v danom prípade pre posúdenie prípustnosti ústavnej sťažnosti a príslušnosti ústavného súdu na jej prijatie na ďalšie konanie.

### **III.3. Posúdenie veci:**

24. Podstatná časť námietok sťažovateľa spočíva v nesprávnej právnej kvalifikácii stíhaných skutkov, ktoré mali byť posúdené ako jeden skutok, ich nedostatočnom odôvodnení vrátane podanej obžaloby a rozhodnutia krajského súdu o jej prijatí, v nedostatočne odôvodnenom zamietnutí návrhov na doplnenie dokazovania a pod. (bližšie pozri body 5 až 7), pričom exemplárne ústavný súd poukazuje na tri námietky. Prvou je nezákonnosť postupu príslušníkov Policajného zboru pri výkone obhliadky miesta činu na... v... v byte patriacom M. M., v rámci ktorej bol zadržaný sťažovateľ a boli zaistené aj mobilné telefóny, ktoré boli následne aj podrobené znaleckému skúmaniu, ktorá nebola vykonaná zákonným spôsobom. Druhou je nezákonná modifikácia skutkovej vety zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1 Trestného zákona, ktorá mala byť upravovaná v uznesení prokurátorky č. k. 2 Pv 536/23/4403-16 z 21. novembra 2023 [k čomu sa vyjadril aj generálny prokurátor v upovedomení č. k. IV/1 Pz 167/24/1000-6 z 3. mája 2024 (strany 8 až 9), ako aj krajský súd v napadnutom uznesení (strana 15)]. Treťou je odmietnutie návrhov na doplnenie dokazovania (k čomu sa vyjadril krajský súd v napadnutom uznesení na strane 13 v druhom odseku). K všetkým uvedeným námietkam, ako aj ďalším odvodeným parciálnym námietkam, ako aj celkovo k postupu krajského súdu, ktorý uznesením č. k. 2Tos/51/2024-624 z 19. júna 2024 podľa § 241 ods. 1 písm. l) Trestného poriadku rozhodol o prijatí obžaloby prokurátorky

č. k. 2 Pv 536/23/4403-99 z 30. mája 2024, ústavný súd v súvislosti so sťažovateľom namietaným porušením základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru poukazuje na to, že z obsahu týchto práv vyplýva, že sú „výsledkové“, čo znamená, že im musí zodpovedať proces ako celok (III. ÚS 33/04, IV. ÚS 163/05, II. ÚS 307/06, III. ÚS 421/2016, III. ÚS 855/2016, I. ÚS 517/2022), v dôsledku toho je možné právne účinným spôsobom namietat' ich porušenie v konaní pred ústavným súdom až po právoplatnom skončení daného konania, resp. uplatnení všetkých opravných prostriedkov v trestnom konaní vrátane tých pochybení, ktoré neboli odstránené v jeho priebehu (pozri časť III.2 tohto odôvodnenia). V nadväznosti na to ústavný súd stabilne judikuje, že trestné konanie od svojho začiatku až do konca je procesom, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizácie garancií na ochranu práv a slobôd môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní, ako aj vo veci konajúcich súdov naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia. Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietat' pochybenia znamenajúce porušenie práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy, ktoré neboli odstránené v jeho priebehu (III. ÚS 3/02, III. ÚS 18/04, III. ÚS 75/05, IV. ÚS 76/05, IV. ÚS 220/07, IV. ÚS 197/08, I. ÚS 314/09, IV. ÚS 166/2010, II. ÚS 425/2017, III. ÚS 156/2021, IV. ÚS 80/2022). Ústavný súd zastáva názor, že nie je iba jeho povinnosťou ako súdneho orgánu ochrany ústavnosti zabezpečovať v rámci svojej rozhodovacej právomoci ochranu základných práv a slobôd vrátane rešpektovania záväzkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná. Túto povinnosť majú, a to prednostne, napr. všeobecné súdy ako primárni ochrancovia ústavnosti, prípadne iné orgány verejnej moci na to určené.

25. Ústavný súd teda v obdobných prípadoch opakovane zdôraznil, že ústavné súdnictvo a právomoc ústavného súdu sú vybudované predovšetkým na zásade prieskumu vecí právoplatne skončených, v ktorých protiústavnosť nemožno napraviť iným spôsobom, teda predovšetkým procesnými prostriedkami vyplývajúcimi z príslušných právnych noriem. Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietat' pochybenia znamenajúce porušenia práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy, ktoré neboli odstránené v jeho priebehu (III. ÚS 3/02, III. ÚS 18/04, III. ÚS 75/05, IV. ÚS 76/05, I. ÚS 314/09).

26. Predostretú, už ustálenú rozhodovaciu prax ústavný súd rekapituloval aj vo svojom náleze sp. zn. IV. ÚS 212/2022 z 28. júna 2022 publikovanom v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 31/2022, v ktorom opakovane prízvukoval, že „Možné porušenie základného práva na inú právnu ochranu, ktoré patrí obvinenému v predsúdnom trestnom konaní (ako aj porušenie s dotknutým právom ostatných vecne súvisiacich základných práv), je v reťazci subsidiarity preskúmané (okrem samotného predsúdneho konania, kde je jeho garantom prokurátor) prostredníctvom korekčných procesných mechanizmov v súdnom konaní (teda využitím práva na súdnu ochranu), keď k uznaniu viny zo spáchania trestného činu môže dôjsť len súdom. Taká právomoc predchádza právomoci ústavného súdu s určitými výnimkami odňatia osobnej slobody väzbou, prípadne generálneho majetkovo-invazívneho opatrenia (zaistenie majetku obvineného), resp. prieskumu porušenia základných práv rozhodnutiami a opatreniami v trestnom konaní proti osobám, ktoré nie sú v tomto konaní obvinenými (ani v naostatok uvedenom prípade by však prieskum ústavného súdu zásadne nemal zasahovať do podstaty

vzneseného obvinenia, o ktorom dosiaľ nebolo právoplatne rozhodnuté, resp. neboli vyčerpané zákonné prostriedky priznané obvinenému zákonom na ochranu jeho základných práv a slobôd). Ústavný súd totiž v trestnom konaní nenahrádza procesné postavenie prokurátora, sudcu pre prípravné konanie ani všeobecného súdu v trestnoprocesnej inštančnej postupnosti rozhodovania súdov (pozri napr. aj uznesenie ústavného súdu č. k. IV. ÚS 80/2022-16 z 15. februára 2022). Procesné záruky zabezpečujúce zákonnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní a všeobecných súdov (prípadne ochranu pred jej porušením) pritom vyplývajú z II. časti (predsúdne konanie) tretej hlavy prvého dielu (dozor prokurátora), ako aj III. časti (súdne konanie) druhej hlavy (preskúmanie a predbežné prejednanie obžaloby), prípadne šiestej hlavy (odvolanie a konanie o ňom) alebo ôsmej hlavy (mimoriadne opravné prostriedky) Trestného poriadku.“.

27. Tieto závery sa plne vzťahujú aj na subsidiaritu právomoci ústavného súdu vo vzťahu k touto ústavnou sťažnosťou namietanému porušeniu základných práv postupom sťažnostného súdu, keďže nejde o rozhodnutie o veci samej a v súdnom konaní platí, že nedostatky skorších štádií konania sa odstraňujú v jeho neskoršom priebehu, keď okrem obhajoby sťažovateľa v konaní pred súdom prvého stupňa bude v prípade potreby možné z jeho strany využiť opravné prostriedky proti rozsudku s primárnym (nie výlučným) poukazom na § 321 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku a na obsah úpravy ďalších písmen označeného ustanovenia (vrátane skutkových a kvalifikačných otázok) bez už označovania prípadne následne dostupných dôvodov dovolania, či už v rovine spravodlivého procesu vrátane zákonnosti použitých dôkazov, alebo v kvalifikačnej (hmotnoprávnej) rovine (s len nadrámcovou poznámkou, že neodstránenie relevantných odstrániteľných väd prípravného konania pri predbežnom prejednaní obžaloby nie je *ex post* na ujmu sťažovateľa, ale pri ich konštatácii v neskorších štádiách konania a vzhľadom na nemožnosť vrátiť následne vec do prípravného konania to môže, naopak, znamenať jeho už nezvratný meritórny úspech, samozrejme, len ak sú námietky opodstatnené).

28. Znamená to, že v prípade sťažovateľa, keď ústavnou sťažnosťou uplatnené námietky nedostatkov v postupe orgánov činných v trestnom konaní nepovažoval za dôvodné krajský súd v napadnutom uznesení (so zohľadnením štádia konania), bude sa nimi musieť v zákonom mu umožnenom rozsahu riadne zaoberať vo veci konajúci okresný súd ako súd prvostupňový, resp. následne oproti vzneseným námietkam inštančne nadriadený súd. Sťažovateľ teda uplatnením svojho práva na obhajobu v priebehu trestného konania vedeného proti nemu priamo pred okresným súdom v rámci konania o veci samej (o vine) a následne zákonom upraveným spôsobom aj prostredníctvom využitia opravných prostriedkov v trestnom konaní, a to formálno-procesne aj reálne (v materiálnej rovine) má, resp. bude mať možnosť právne účinným spôsobom namietať porušenie svojich základných práv a slobôd pred všeobecnými súdmi (I. ÚS 236/2016, I. ÚS 517/2022, IV. ÚS 407/2024).

29. Už predostreté východiská (v kontexte aj sťažovateľom uplatnenej námietky o nezákonnom postupe príslušníkov Policajného zboru pri výkone obhliadky miesta činu na... v...) ústavný súd opätovne zdôraznil aj vo svojom zjednocujúcom stanovisku pléna č. k. PLz. ÚS 1/2024-9 zo 7. mája 2024, keď z jeho záverov vyplýva, že «ak prichádza v konkrétnej veci do úvahy trestnoprocesná obrana proti nelegálne zabezpečenému alebo vykonanému dôkazu, je dotknutá osoba ako subjekt základných práv a slobôd a zároveň

subjekt trestného konania (v konaní pred súdom strana) povinná vyčerpať dostupné prostriedky nápravy priznané jej zákonom v rámci trestného konania, ústavnú sťažnosť teda môže podať až následne. Nerešpektovanie takto vyjadreného princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu je sankcionované odmietnutím ústavnej sťažnosti, resp. v nej obsiahnutej námietky pre neprípustnosť [§ 56 ods. 2 písm. d) a § 132 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)]. Pozícia ústavného súdu až na konci reťazca subsidiarity je sprevádzaná aj tým, že rozhodnutie vydané vo vzťahu k dokazovaniu v priebehu trestného konania v jeho predsúdnej fáze, aj keď je právoplatné alebo vyvoláva s ním spojené účinky bez nadobudnutia právoplatnosti (príkaz, súhlas), nebráni súdu rozhodujúcemu v súdnom konaní (po podaní obžaloby alebo návrhu na schválenie dohody o vine a treste) považovať na základe takého rozhodnutia zabezpečený dôkaz za neprípustný, ak zistí (primárne *ex officio*) porušenie zákona, a to aj keď bolo rozhodnutie vydané sudcom pre prípravné konanie alebo sudcom pri postupe podľa zákona č. 166/2003 Z. z. o ochrane súkromia pred neoprávneným použitím informačno-technických prostriedkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o ochrane pred odpočúvaním) v znení neskorších predpisov, a napriek tomu, že príslušný súd prvého stupňa nemá možnosť také rozhodnutie zrušiť. Obdobne to platí pre nadriadený súd pri rozhodovaní o opravných prostriedkoch, a to aj keď ide o procesné rozhodnutie (týkajúce sa dokazovania) súdu nižšieho stupňa vydané v súdnom konaní, keďže nadriadený súd preskúmava nielen predmetným opravným prostriedkom napadnuté (finálne, resp. meritórne) rozhodnutie, ale aj postup predchádzajúci jeho vydaniu.».

30. V sekundárnej, resp. subsidiárnej rovine ústavný súd konštatuje, že ústavná sťažnosť sťažovateľa, ktorý je v konaní pred ústavným súdom kvalifikovane právne zastúpený, pôsobí vo vzťahu k napadnutému uzneseniu krajského súdu nedostatočne, pretože jej chýba relevantné odôvodnenie [§ 43 ods. 1 v spojení s § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde], čo predstavuje nedostatok zakladajúci dôvod na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku náležitostí ustanovených zákonom (podobne III. ÚS 26/2012, III. ÚS 241/2013, I. ÚS 291/2017, IV. ÚS 91/2018, IV. ÚS 343/2020). Z hľadiska predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti je v tomto konkrétnom prípade teda podstatná najmä požiadavka plynúca z § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde, a to požiadavka relevantnej ústavnoprávnej argumentácie namietaného porušenia práv. Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti len v rovine všeobecnej argumentácie nesúhlasí so závermi napadnutého uznesenia krajského súdu a opakuje zoznam nedostatkov z prípravného konania, ktoré predložil aj okresnému súdu a následne krajskému súdu na posúdenie, pričom ale nenapáda konkrétny spôsob vysporiadania sa s nimi krajským súdom. Teda sťažovateľ na jednej strane tvrdí, že napadnuté uznesenie krajského súdu je arbitrárne, ale jeho právne závery nijako nerozporuje, namiesto toho predkladá ústavnému súdu na opätovné právne posúdenie zoznam nedostatkov zistených v postupe a rozhodovacej činnosti orgánov činných v prípravnom trestnom konaní, pravdepodobne sa domnievajú, že ich ústavný súd bude nanovo a izolovane od záverov krajského súdu, proti ktorého rozhodnutiu ústavná sťažnosť smeruje, vyhodnocovať. Konanie o ústavnej sťažnosti nemá charakter nesporového konania

a nie je ovládané vyhl'adavacou zásadou, ale striktne prejednacou zásadou, v dôsledku čoho ústavný súd sám iniciatívne neprehodnocuje arbitrárnosť rozhodnutia orgánu verejnej moci, ale postupuje výlučne na podklade obsahového návrhu (námietok v ňom obsiahnutých) na začatie konania, ktorý je mu predložený sťažovateľom, ktorý musí byť zastúpený právnym zástupcom.

31. Možno dodať, že v podanej ústavnej sťažnosti boli zaznamenané aj také námietky proti postupu orgánov činných v trestnom konaní, ktoré už boli odstránené v jeho priebehu alebo sú vo vývoji konania neaktuálne, čo však ústavný súd nebude rozvíjať, keďže, ako bolo povedané, nenahrádza a nepredbieha právomoc iných kompetentných orgánov, v tomto prípade súdu, resp. v inštančnej postupnosti konajúcich súdov.

32. Výsledne nemožno teda naďalej ani pri rozhodovaní spojenom s prijímaním obžaloby súdom očakávať vstup ústavného súdu do prebiehajúceho konania, ktorý by nahrádzal orgány tohto konania s právomocou predchádzajúcou právomoci ústavného súdu, a preto ústavný súd odmieta sťažovateľom podanú ústavnú sťažnosť v prvej (a relevantnej z hľadiska podstaty rozhodnutia) rovine z dôvodu jej neprípustnosti podľa § 56 ods. 2 písm. d), § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde a v sekundárnej (doplnkovej) rovine z dôvodu nedostatku náležitostí ustanovených zákonom podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde.